

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การเคหะแห่งชาติ . รายงานสรุป การสัมมนาระดมความรู้ การพัฒนาชนบทแนวใหม่ : บทบาทที่อยู่อาศัยต่อการพัฒนา . กทม. : ศูนย์วิชาการที่อยู่อาศัยและการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ การเคหะแห่งชาติ , 2526 .

การเคหะแห่งชาติ . รายงานสรุป การสำรวจที่อยู่อาศัยในชนบท ประเภทหมู่บ้าน . กทม. : ศูนย์วิชาการที่อยู่อาศัยและการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ การเคหะแห่งชาติ , 2526 .

การเคหะแห่งชาติ , กองวิจัยการสร้ง . มาตรฐานที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม . เอกสารเย็บเล่ม , 2531 .

ดารณี ถวิลพิพัฒนกุล . กระบวนการเป็นเมืองกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศกำลังพัฒนา . กทม. : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539 .

ทองใหญ่ ทองใหญ่ , ม.ร.ว . การวิจัยเรื่อง มาตรฐานบ้านพักอาศัยราคาถูก สำหรับประเทศไทย . โดยทุนอุดหนุนจากสภาวิจัยแห่งชาติ , 2510 .

เทียนฉาย กิระนันท์ . สังคมศาสตร์วิจัย . กท. : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์ , 2527 .

ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ . ความสำคัญของเกษตรกรรมต่อการจัดที่อยู่อาศัยในชนบท ใน รายงานสรุปการสัมมนาระดมความรู้การพัฒนาชนบทแนวใหม่ เรื่องบทบาทที่อยู่อาศัยต่อการพัฒนา ดำเนินการโดย ศูนย์วิชาการที่อยู่อาศัยและการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ การเคหะแห่งชาติ , เมษายน 2526 .

น .ณ ปากน้ำ . (นามแฝง) แบบแผน บ้านเรือนในสยาม . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กท. : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ , 2532 .

นิธิ เอียวศรีวงศ์, ศรีศักดิ์ วัลลิโภคม และ เอกวิทย์ ณ ถลาง . มองอนาคต : บทวิเคราะห์เพื่อปรับเปลี่ยนทิศทางการสังคมไทย . ชุมทางความคิดชุดมองอนาคต อันดับที่ ๑ . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : มูลนิธิภูมิปัญญา , ตุลาคม 2536 .

บัณฑิต จุลาสัย, บรรณารักษ์ . บ้านไทย : หนังสือชุด คลื่นความคิด . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2540 .

ประทีป มาลากุล , ม.ล . พัฒนาการบ้านของคนไทยในภาคกลาง . กรุงเทพฯ : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2529 .

- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). ทางออกของสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย , 2541 .
- พระราชธรรมนิเทศ (ระเบียบ อุติญาโน). เพื่อความสวัสดิในที่ตั้งปวง. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย , 2541 .
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว . กรอบการมองการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย. ใน ณรงค์ พ่วงพิศ และ พลศักดิ์ จิรไกรศิริ (บรรณาธิการ), สังคมไทยใน 200 ปี, หน้า 284-298. กรุงเทพฯ : กองบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2526 .
- พิทยา สายหู . บริบทในสังคมไทย ใน บัณฑิต จุลาสัย, บรรณาธิการ. บ้านไทย : หนังสือชุด คลื่นความคิด, หน้า 21-50. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2540 .
- มุสดี ทิพทัส และ มานพ พงศทัต . บ้านในกรุงเทพฯ : รูปแบบและการเปลี่ยนแปลงในรอบ 200 ปี. กทม. : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2525
- มานพ พงศทัต . นโยบายที่อยู่อาศัยแห่งชาติ. กทม. : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร , 2538 (อัดสำเนา).
- วิภา พูนเพียร . การศึกษาเบื้องต้น องค์ประกอบของการเป็นเมือง ของชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ , คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2525 .
- โผนยากร วรวรรณ , หม่อมเจ้า และคนอื่นๆ . รายงานการวิจัย บ้านชานาทั่วพระราชอาณาจักร. โดย อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2495 .
- สมภพ ภิรมย์ , นอ.ร.น . บ้านไทยภาคกลาง กทม. : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2512 .
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ฝ่ายวิจัยการก่อสร้าง . การวิเคราะห์วิจัย กำหนดต้นแบบ อาคารที่อยู่อาศัย ของเกษตรกรในเขตชนบท. รายงานฉบับที่ 2 โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยในเขตชนบท . เอกสารเย็บเล่ม , 2522 .
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ฝ่ายวิจัยการก่อสร้าง กับ บริษัทปูนซิเมนต์ไทยจำกัด . ต้นแบบที่อยู่อาศัยมาตรฐาน ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมต่ำสุด. โครงการวิจัยเลขที่ 8.1.2 ฉ2 เอกสารเย็บเล่ม , 2522 .
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) การศึกษากับการวิจัยเพื่ออนาคตของประเทศไทย. เอกสารสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ , 2539 .

- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข . สังคมไทย : แนวทางวิจัยและพัฒนา . กทม. : สำนักพิมพ์แพรวพิตยา , 2528 .
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข . สังคมวิทยาชนบท : วิธีการวิจัย ทฤษฎี และ การเปลี่ยนแปลงในสังคมชนบท ไทย . ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2528 .
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข . การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม : แนวทางศึกษาวิเคราะห์และวางแผน ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2536 .
- สามารถ สิริเวชพันธ์ และ สุกุล ปวราจารย์ . เรือนชนบท . เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ครองช้าง , 2537 .
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ . การสร้างมาตรฐานในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ . กทม. : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ , 2534 .
- สุรีย์ บุญญาหงษ์ . รูปแบบและองค์ประกอบของบ้านชนบทในภาคเหนือตอนบน . เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ , 2528 .
- สุพิศรา สุภาพ . สังคมวิทยา . กทม. : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช , 2529 .
- สุภาวงศ์ จันทวานิช . วิจัยเชิงคุณภาพ . กทม. : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2537 .
- สุภาวงศ์ จันทวานิช . รายงานผลการศึกษา สภาพสังคม-วัฒนธรรมของพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก . โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อการจัดการในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี, สิงหาคม 2529 .
- สุภาวงศ์ จันทวานิช . สรุปผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะนิสัย พฤติกรรมและค่านิยม ของคนไทยที่ได้มีผู้วิจัยไว้แต่เดิม รายงานการสัมมนาเรื่องระบบค่านิยมไทย . โครงการพัฒนาสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2523 .
- อดิน ระพีพัฒน์ , ม.ร.ว. และคนอื่นๆ . พึ่งตนเองในชนบท : อีกบทหนึ่งของการทบทวนโลกทัศน์แห่งการพึ่งตนเอง . ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2531 .
- อรศิริ ปาณินท์ , อินทิรา ยมภาค , มาลินี ศรีสุวรรณ และ เค้น วาสิกศิริ . รายงานวิจัยเรื่อง ลักษณะอาคารพักอาศัย ย่านคลองบางกอกน้อย . กทม. : มหาวิทยาลัยศิลปากร , 2528 .
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน . แบบสอบถาม : การสร้างและการใช้ . กทม. : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2530 .

ภาคผนวก ก.

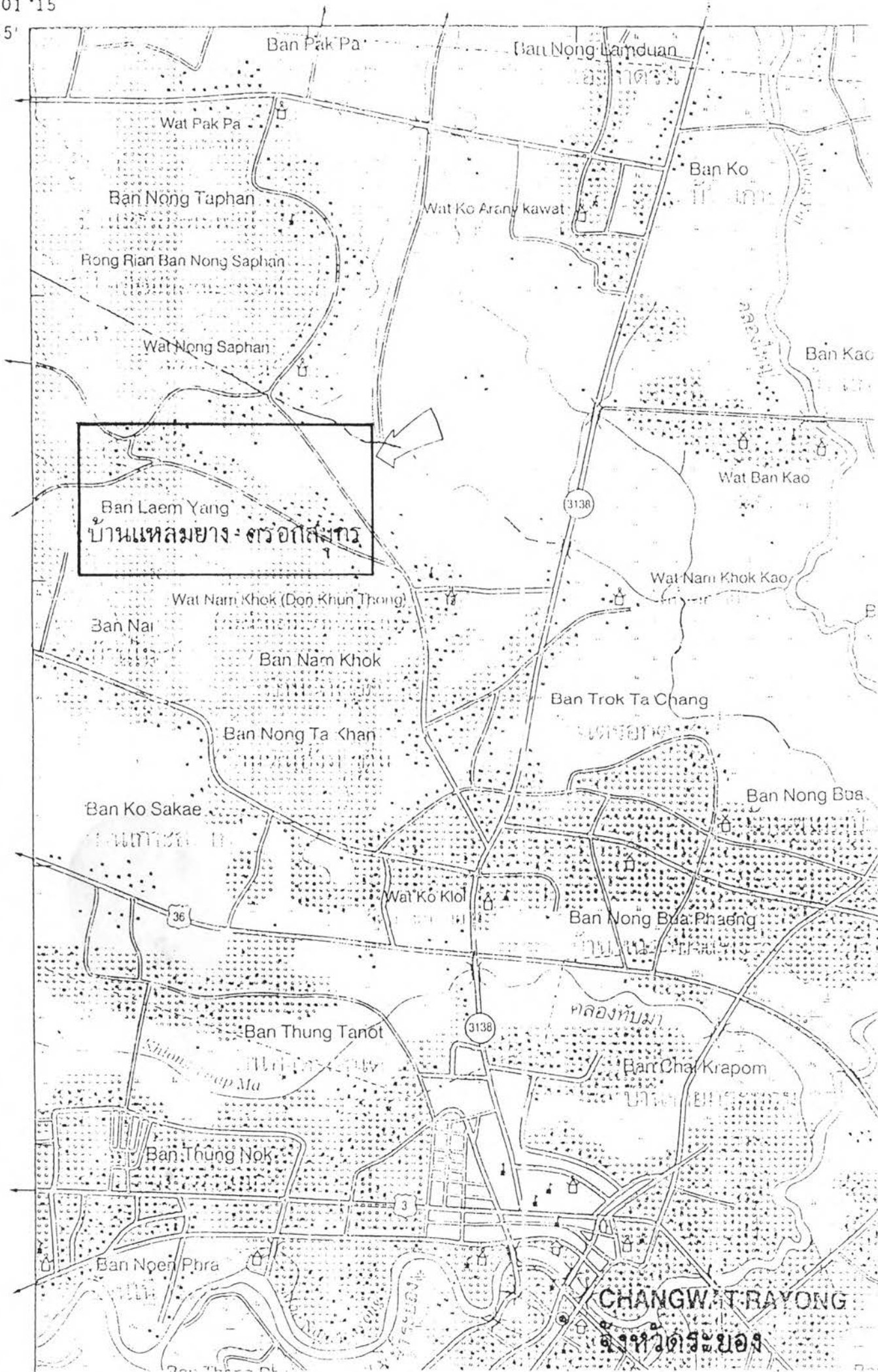
101°15'

12°45'

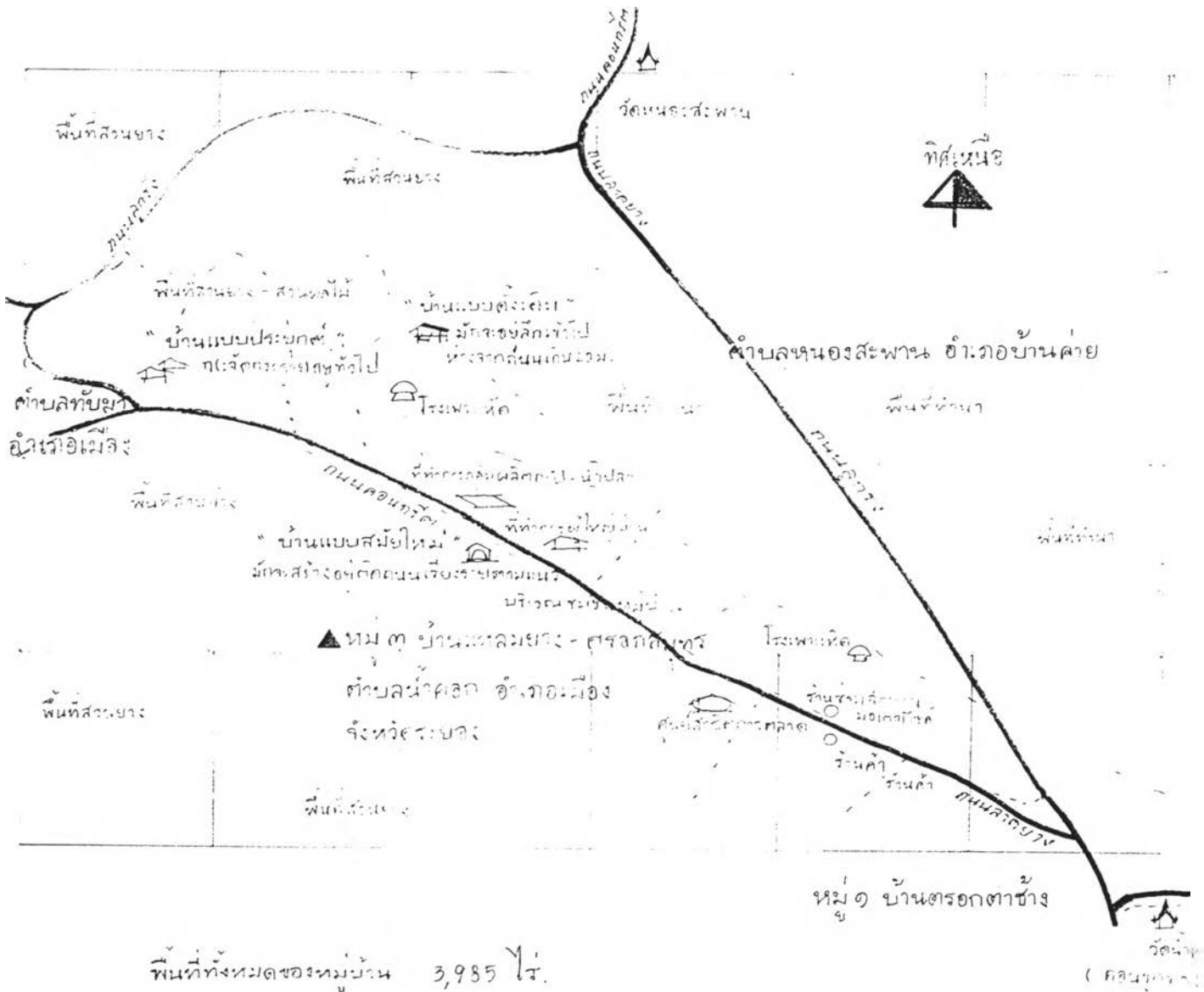
BAN THAP MA 0.9 KM. บ้านตปมา 0.9 กม. BAN KRACHET LANG 3.2 KM. บ้านกระแชงแลง 3.2 กม.

BAN NONG KRABAK 3.9 KM. บ้านหนองครบก 3.9 กม.

BAN NONG SANOM 3.2 KM. บ้านหนองสามอม 3.2 กม. BAN NONG SANOM 3.2 KM. บ้านหนองสามอม 3.2 กม.

■ แผนที่หมู่บ้าน โดยสังเขป เพื่อแสดงที่ตั้งสำคัญและพื้นที่ติดต่อ ■
 ของ บ้านแหลมยาง - ต.รอกสีมท

พื้นที่ทั้งหมดของหมู่บ้าน 3,985 ไร่.
 (6.1 ตร.กม.)

- เป็นสวนยางและสวนผลไม้ 2,975 ไร่
- เป็นที่นาประมาณ 720 ไร่.
- เป็นที่อยู่อาศัย 265 ไร่.

หมู่ ๒ บ้านน้ำตอก

ที่อยู่อาศัยในชนบท ทั่วๆไป

ชนบท เป็นพื้นที่ที่มีอาณาบริเวณกว้างขวาง กระจายอยู่บนพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ
มีสภาพเป็นเรือกสวน ไร่นา
ยิ่งไกลออกไปยิ่งเป็นพื้นที่ที่มีการอยู่อาศัยแบบเบาบางมีความหนาแน่นน้อย

ภาพที่ 1   ลักษณะชนบททั่วไป

บ้านในชนบท ส่วนใหญ่มีพื้นที่บริเวณโดยรอบ ไร่ประโยชน์ได้อย่างเหลือเฟือ
 ภายนอกบ้านมักใช้ปลูกต้นไม้ ทั้งไม้ประดับและพืชผัก ผลหมากรากไม้
 รวมทั้งใช้สอยในการเก็บรักษาสิ่งของอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต
 เนื่องที่การใช้สอย ไม่ว่าจะเป็บบนบ้านหรือใต้ถุนเรือนมีลักษณะโปร่งโล่ง ระบายลมได้ดี
 มีสภาพปรับเข้าหาธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เพื่อความเย็นสบายในภูมิอากาศแบบร้อนชื้น
 มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น ซึ่งเน้นประโยชน์การใช้สอยมากกว่าความหรูหรา

ภาพที่ 2-5 ลักษณะบ้านแบบดั้งเดิมในชนบท

บ้านที่สร้างขึ้นมาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบลักษณะ วัสดุ และวิธีการก่อสร้าง
จากแบบดั้งเดิม มาเป็น แบบสมัยใหม่

ปลูกบ้านบนดินไม่มีใต้ถุน หล่อเสาคอนกรีต ก่อผนังอิฐฉาบปูน ปูผิวพื้นด้วยกระเบื้อง
และแบบประยุกต์ ซึ่งผสมผสานวิธีการก่อสร้างและการใช้วัสดุสมัยใหม่

ใช้บานกระจกหน้าต่างกรอบไม้ วางคานไม้บนเสาคอนกรีต ปลูกบ้านครึ่งตึกครึ่งไม้ เป็นต้น

ภาพที่ 6 ลักษณะบ้านแบบสมัยใหม่หลังหนึ่ง ที่เพิ่งสร้างเสร็จไม่นาน ยังไม่ได้ทาสี
ภาพที่ 7 ลักษณะบ้านแบบประยุกต์หลังหนึ่ง ที่มีการปรับปรุง ต่อเติม ไม่นานมานี้

สภาพแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลง

ที่อยู่อาศัยในชนบท ที่รวมกลุ่มกันเป็นชุมชน
มักจะล้อมรอบไปด้วยพื้นที่ทำการเกษตรอันกว้างใหญ่
คนที่นี่ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร

ภาพที่ 8-9 สภาพแวดล้อมที่มีผลต่ออาชีพและการดำรงชีวิต

ถนนเป็นทางเชื่อมต่อของชุมชนหมู่บ้านกับภายนอก

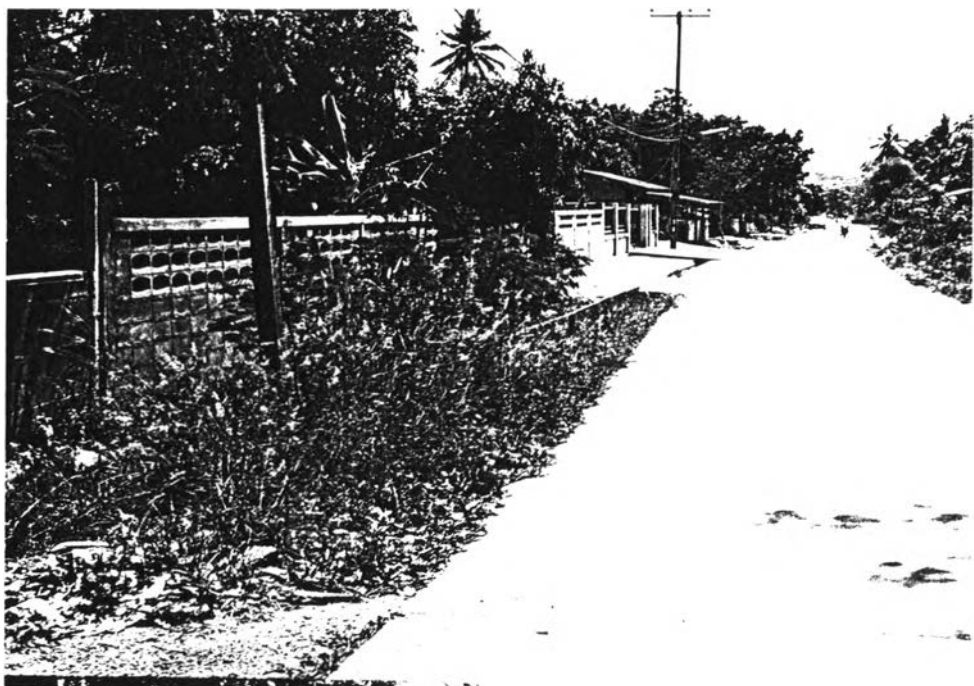
ซึ่งมีการขยายโครงข่ายและปรับปรุงผิวจราจรเรื่อยมา

ภาพที่ 10-12 การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอื่นๆต่อเนื่องติดตามมา

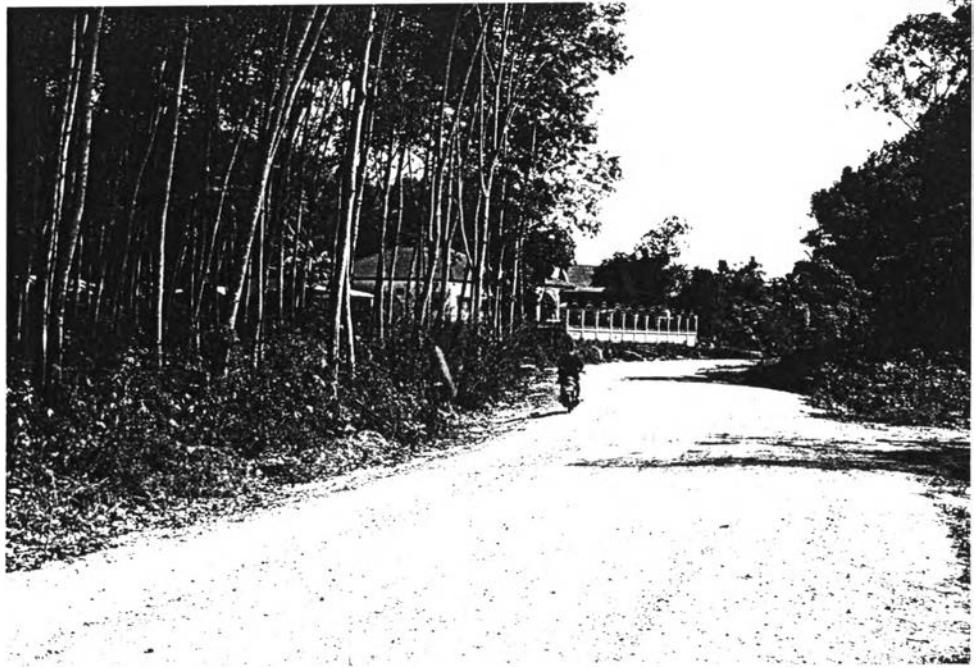
จากตัวเมือง ผ่านทางหลวงจังหวัด แยกไปตามถนนสายรอง
และ เชื่อมเข้าไปสู่ ชุมชนหมู่บ้านในชนบท
การคมนาคม ไฟฟ้า อุปกรณ์อำนวยความสะดวกและการติดต่อสื่อสาร
เป็นตัวเร่งให้เกิดความเปลี่ยนแปลงจากภายนอก

ภาพที่ 13-16 การเชื่อมโยงติดต่อของชุมชนชนบทกับเมืองด้วยการคมนาคม

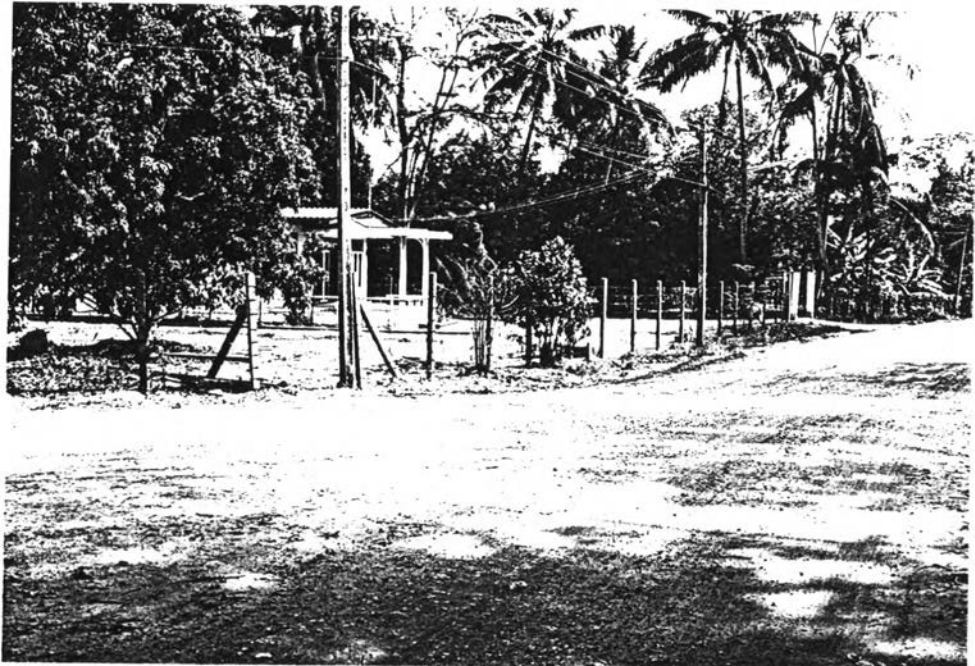

การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยข้างทางริมขอบถนนที่เชื่อมต่อการคมนาคม
ที่มีการเดินทางโดยสะดวก ไม่ว่าใครก็สามารถผ่านไปมาได้โดยง่าย ทำให้เกิดกำแพงรั้วบ้าน
ซึ่งเป็นสิ่งธรรมดา แต่เป็นสิ่งที่มีความหมายในปฏิสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
ในชนบทแต่เดิมที่ไม่จำเป็นต้องมีรั้วบ้านมากางกันระหว่างกัน

ภาพที่ 17-18 ความเปลี่ยนแปลงอันแรกที่เกิดขึ้น

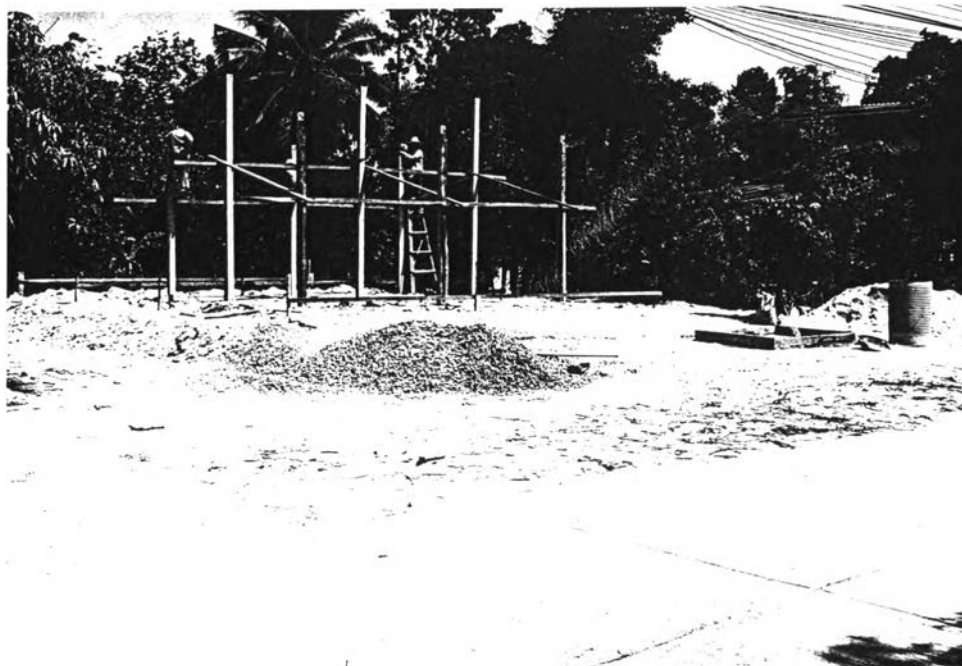

การติดต่อกันได้โดยสะดวกและการเปลี่ยนแปลงไปของสังคม
ยังนำมาซึ่งความแปลกใหม่
ทั้งรูปแบบการก่อสร้าง และ วัสดุที่ไม่มีผลิตในพื้นที่

ภาพที่ 19-20 ความเปลี่ยนแปลงที่ขยายออกไปไกลลึก

วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างเคลื่อนย้ายขนมายังบริเวณก่อสร้างได้ง่าย ที่ดินถมให้สูงได้สะดวก บ้านหลังใหม่จึงมักเกิดขึ้นสองข้างถนน บ้านหลังเก่าอยู่กระจัดกระจายลึกเข้าไปจากถนน

ภาพที่ 21-22 ความเปลี่ยนแปลงที่ดำเนินต่อไป

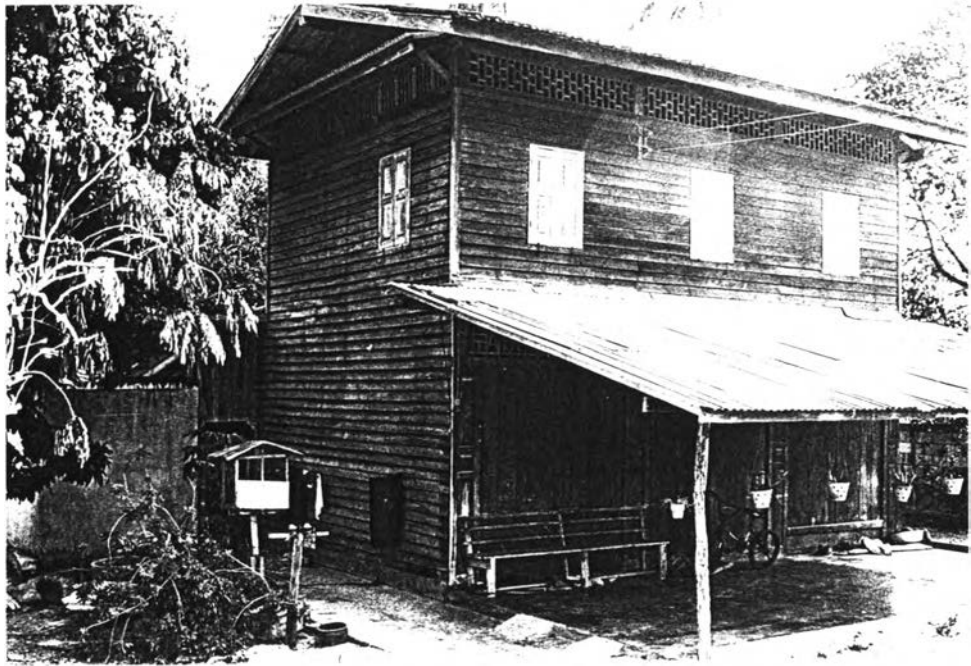
ลักษณะเฉพาะที่น่าสนใจ ในด้านรูปแบบและวัสดุ

บ้านหลังเก่า ที่อยู่ลึกเข้าไปนี่เอง เป็นสิ่งบ่งบอกถึงอดีต
 ที่มีความร่มรื่น สวยงามมีเสน่ห์และน่าสนใจ ไม่น้อยทีเดียว
 ทั้งตัวเรือนและสภาพแวดล้อมโดยรอบ ซึ่งผ่านการใช้สอยในการดำเนินชีวิตตามวิถีชนบทมา
 ได้อย่างกลมกลืน

ภาพที่ 23-24 บ้านที่ยังคงสงบเงียบ อยู่ห่างจากการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงของบ้าน มีการผสมเข้าด้วยการต่อเติมบางส่วน
บ้านในรูปบน สร้างแท่งคอคอนกรีตเก็บน้ำอยู่ข้างบ้าน
บ้านในรูปด้านล่าง สร้างร่วมต่อเติมด้วยผนังอิฐฉาบปูน ติดกับตัวบ้านที่เป็นเรือนไม้

ภาพที่ 25-26 บ้านที่อยู่ใกล้เข้ามา มีการเปลี่ยนแปลงต่อเติมเล็กน้อย

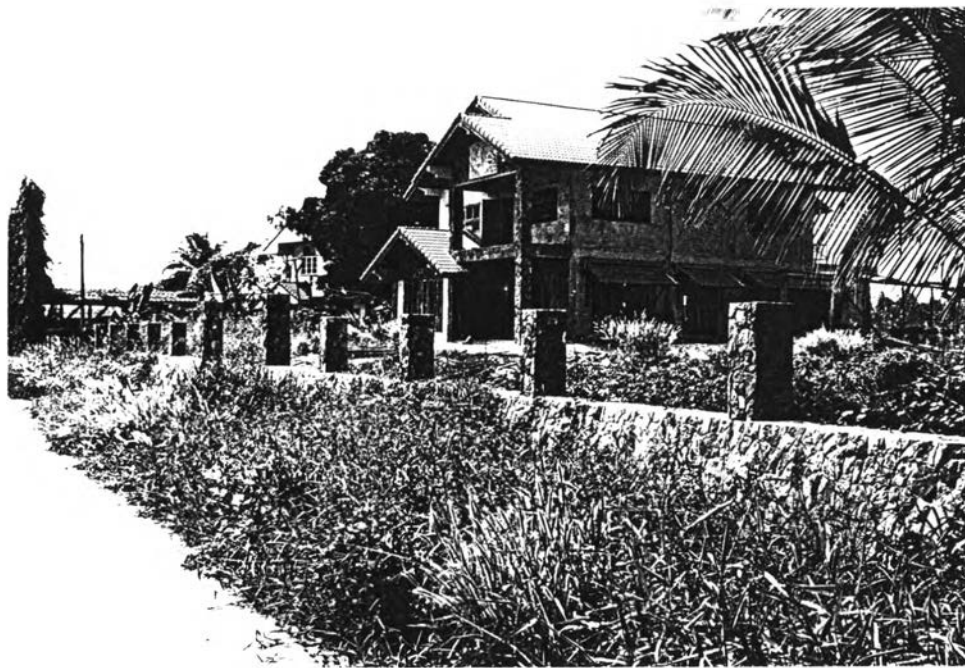
บ้านในสมัยต่อมาจึงมีความแตกต่างทางวัสดุและมีรูปแบบที่ผสมผสานของเก่ากับของใหม่
 ให้กลมกลืนกัน ตามลักษณะคุณสมบัติของวัสดุและการใช้ประโยชน์
 ใช้ฝาไม้ในการทำผนังบ้านชั้นบน เพราะมีน้ำหนักเบา และ ไม่ร้อนอบอ้าวหรือที่บเย็น
 ใช้ผนังก่ออิฐฉาบปูนชั้นล่างเพราะมั่นคงแข็งแรง และใช้อิฐบล็อกช่องลมช่วยระบายอากาศ

ภาพที่ 27-28 บ้านที่แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่ผสมผสาน

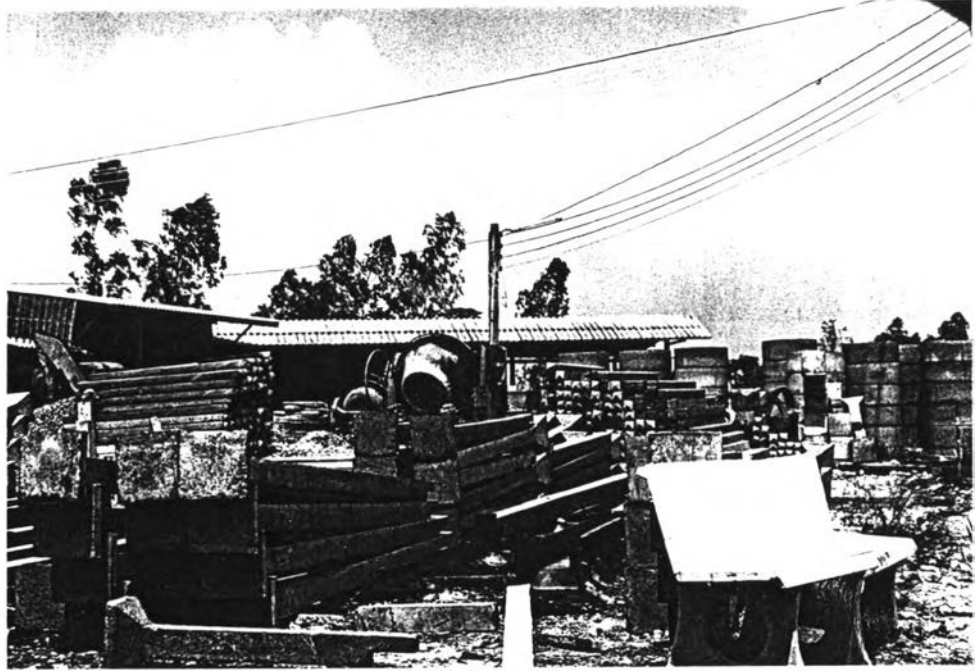
บ้านแบบประยุกต์หลังหนึ่ง มุงหลังคาด้วยกระเบื้องโหยหิน และทำชายคาเสริมด้วยอลูมิเนียม มีระเบียงชั้นบนด้านหน้าเรียบง่ายแบบสมัยใหม่ ระเบียงหลังบ้านเป็นลูกทรงไม้แบบดั้งเดิม หน้าต่างเป็นบานกระจกชวยดรากรอบไม้ ติดตั้งบนผนังฝาไม้และผนังก่ออิฐฉาบปูน บ้านที่สร้างขึ้นในระยะหลัง มักจะมีโครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก พื้นเทพูนขัดมัน หรือปูด้วยกระเบื้องแผ่น ผนังก่ออิฐฉาบปูน

ภาพที่ 29-30 บ้านที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างน่าพิศวง

บ้านสมัยใหม่ คือบ้านที่สร้างตามแบบแปลนในสมัยปัจจุบันนี้
ไม่ว่าจะเป็นบ้านชั้นเดียวหรือบ้านสองชั้น จะมีโครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก
ผนังก่ออิฐฉาบปูนแน่นอนหาปูผิวเล่นลาย มีหลังคามุงด้วยกระเบื้องโมเนียสีสวย

ภาพที่ 31 บ้านที่สร้างขึ้นแบบสมัยใหม่ของผู้มีฐานะ

วัสดุสำเร็จรูปที่ใช้กันแพร่หลายมากในปัจจุบัน
คือ เสาคอนกรีตเสริมเหล็กหล่อสำเร็จรูป มีการผลิตอยู่ในพื้นที่สะดวกใกล้กับหมู่บ้าน
ส่วนปลอกบ่อที่เห็น ก็เป็นวัสดุสำคัญสำหรับที่อยู่อาศัยในชนบท ที่ใช้ทำที่กักเก็บน้ำอุปโภค
เป็นวัสดุของร้านค้าที่ไม่ได้ผลิตขึ้นในหมู่บ้าน

ภาพที่ 32 วัสดุก่อสร้างที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย

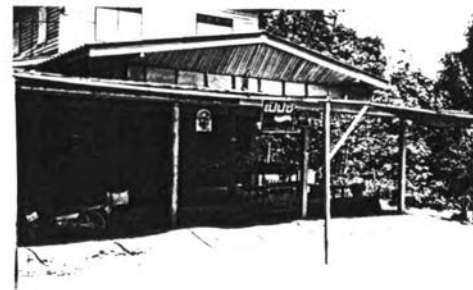
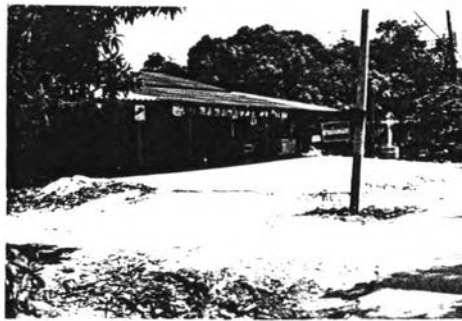

ลักษณะเฉพาะที่พบใน การใช้สอยพื้นที่และบริเวณ

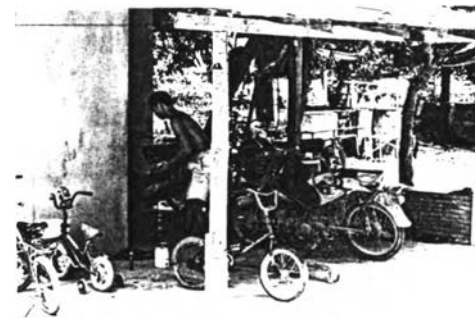
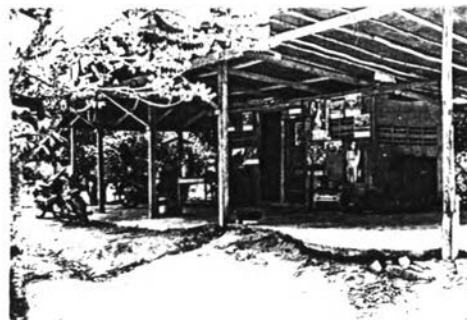
พื้นที่บริเวณรอบบ้านบางที่ก็ทำการเกษตรแบบผสม เช่น
ปลูกพืชผักผลไม้หลายอย่างสำหรับการบริโภคเอง ซึ่งผู้อยู่อาศัยมีอาชีพอย่างอื่นอยู่ด้วย
ปลูกสับปะรดควบกับการทำสวนยาง ทำเกษตรกรรมบนพื้นที่ผืนใหญ่
หรือ ทำการเกษตรเชิงเดี่ยว เช่น สวนยาง สวนมะพร้าว แปลงผักต้นชะอม

ภาพที่ 33-36 การใช้สอยพื้นที่บริเวณรอบบ้าน ในการเกษตร

การใช้สอยพื้นที่บริเวณหน้าบ้าน ที่มีระยะถอยร่นเหมาะสม อาจใช้ประกอบกิจการค้าขาย สำหรับบ้านที่อยู่ในท่าเลดี รับซื้อผลผลิต หรือ ขายของใช้อุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน ที่อยู่อาศัยที่มีลักษณะอาคารเป็นเรือนแถว ง่ายที่จะทำพื้นที่บริเวณด้านหน้า เป็น ร้านค้า แต่ บ้านสองชั้น ก็อาจจะสามารถตัดแปลงต่อเติมพื้นที่ชั้นล่างเปิดโล่งเป็นร้านค้าได้เช่นกัน

ภาพที่ 37-40 การใช้สอยพื้นที่หน้าบ้านและภายในบ้านทำการค้าขาย

บ้านหลังหนึ่งต่อเติมด้านข้างทำร้านเสริมสวย

บ้านอีกหลังหนึ่งใช้พื้นที่ด้านข้างและด้านหน้าขายกล้วยเดี่ยว แถมยังรับจ้างเลี่ยมพระ
พร้อมด้วยชมรมพระเครื่องเป็นที่นัดหมายพบปะกันในวันเสาร์ อาทิตย์

มีบ้านสองหลังอยู่คนละฟากถนน ใช้บริเวณบ้านที่ติดถนน ทำร้านซ่อมจักรยานและมอเตอร์ไซด์

ภาพที่ 41-44 การใช้สอยพื้นที่บริเวณบ้านทำกิจกรรมในการประกอบอาชีพ

บ้านผู้นำชุมชนที่เป็นประธานองค์การบริหารส่วนตำบล ใช้พื้นที่ส่วนหนึ่งบริเวณรอบบ้านเป็นที่
ดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพสตรี ผลิตกะปิ น้ำปลา ของหมู่บ้าน

ภาพที่ 45-46 การใช้พื้นที่บริเวณรอบบ้าน รวมกลุ่มทำกิจกรรมอาชีพ

พื้นที่อาณาบริเวณของบ้านที่อยู่อาศัย ยังมีอาคารสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ที่ใช้ประกอบเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการเกี่ยวกับอาชีพและการดำรงชีวิต คือ ฉางข้าวและที่เก็บผลผลิตการเกษตรอื่น

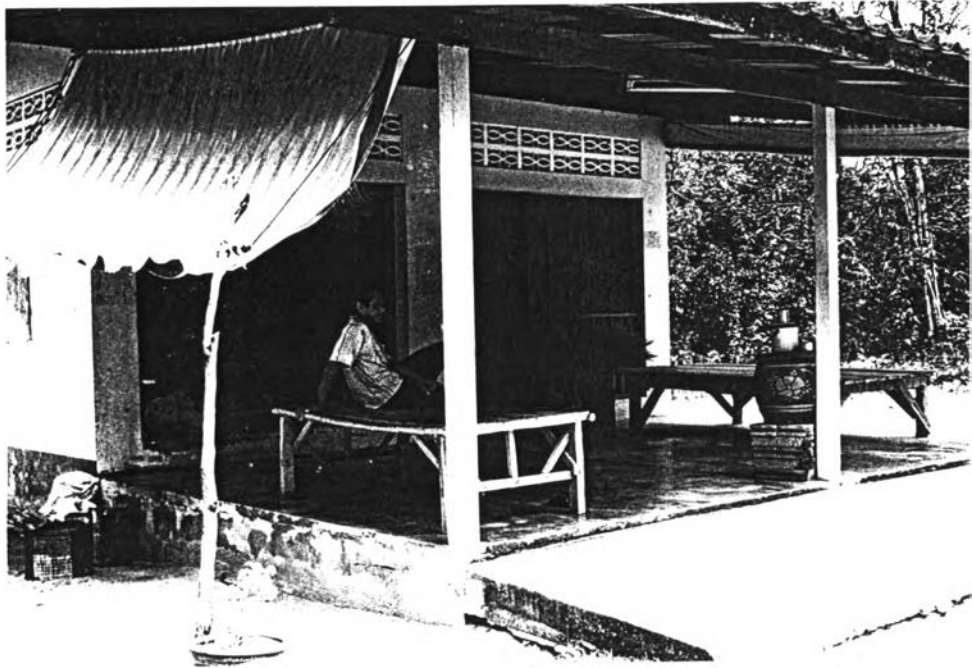
ภาพที่ 47-48 การใช้พื้นที่บริเวณนอกบ้านเก็บรักษาผลผลิตการเกษตร

เครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ รถแทรกเตอร์กับสุนัขเฝ้าบ้าน
 เกวียนเก่าที่ปลดระวาง ท่อนไม้พินที่เตรียมไว้ใช้ประโยชน์ เก็บไว้นอกบ้าน
 และคงมีเครื่องเสียงเครื่องดนตรี ที่ใช้หารายได้เป็นอาชีพเสริม เก็บอยู่ในบ้าน

ภาพที่ 49-50 การใช้พื้นที่นอกบ้านเก็บรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ

ผู้อยู่อาศัยในบ้านหลังนี้ ใช้พื้นที่ภายในบ้านเป็นร้านค้าตัดผม และ ใช้พื้นที่หน้าบ้านเป็นที่นั่งเล่น บ้านอีกหลังหนึ่ง ใช้พื้นที่หน้าบ้านเป็นที่นั่งเล่นเหมือนกัน แต่ปลูกเป็นศาลาเพราะมีที่เหลือนมาก

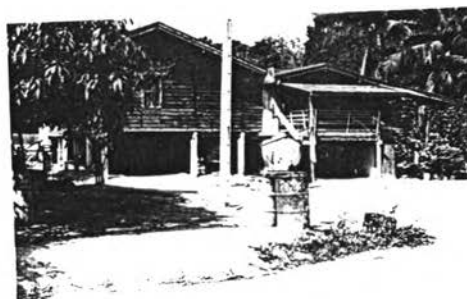
ภาพที่ 51-52 การใช้พื้นที่บริเวณบ้านและภายนอกเพื่อประโยชน์อื่นๆ

ที่อยู่อาศัยที่ประกอบขึ้นด้วยตัวบ้านที่ใช้วัสดุส่วนใหญ่ในปัจจุบัน คือ คอนกรีตและอิฐบล็อก เมื่อมีอาณาบริเวณโดยรอบแคบมาก ก็อาจจะทำให้ภายในมีความรู้สึกอึดอัด นิดหน่อย ที่อยู่อาศัยที่มีพื้นที่รอบบ้านน้อยมาก ก็ยังมีที่นั่งเล่น และใช้ประโยชน์อย่างหลากหลาย ทั้งเลี้ยงนก เลี้ยงกระต่าย ปลูกไม้ประดับ พักผ่อนนั่งเล่นหน้าบ้าน และตากผ้าไว้หลังบ้าน แต่การใช้ที่ทำเตาเผาถ่าน ต้องมีบริเวณอยู่ห่างบ้านออกไปในดงสวน ให้ไกลๆหน่อย

ภาพที่ 53-56 การใช้สอยพื้นที่บริเวณบ้านและภายนอกเพื่อประโยชน์อื่นๆ

การใช้สอยพื้นที่ทำประโยชน์อย่างหลากหลายรอบๆบ้าน จะมีให้เห็นได้ทั่วไป
พื้นที่ที่ไกลห่างออกมาจากตัวบ้าน ถูกปล่อยให้ว่างไม่ได้ใช้ประโยชน์ก็มี
แต่โปรดสังเกต อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ไม่ค่อยมีรั้วบ้าน
ไม่ว่าจะเป็น บ้านไม้ชั้นเดียวได้ถุนสูง หรือ บ้านสองชั้นครึ่งไม้ครึ่งตึกติดดิน
ก็ ไม่มีรั้วบ้าน

ภาพที่ 57-62 การใช้สอยและปล่อยให้ว่างพื้นที่บริเวณภายนอกรอบๆบ้าน

ที่อยู่อาศัยในชนบท
อันประกอบด้วยตัวบ้านและอาณาบริเวณที่ไร้สอย

ที่ได้รวบรวมมาแสดงให้เห็นอย่างหลากหลาย

ก็จะได้นำไปแยกแยะพิจารณาในปัจจุบันทางสังคม
และวิเคราะห์ในบริบทของ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
ในวงกว้างต่อไปด้วยทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

รูปแบบบ้าน	จำนวน
แบบดั้งเดิม	39
แบบประยุกต์	54
แบบสมัยใหม่	5
รวม	98

ตาราง 1.1 แสดงรูปแบบบ้านจากการสังเกตลักษณะที่อยู่อาศัย

ผังบริเวณ	จำนวน
มีลักษณะเป็นบ้านแถว	17
มีลักษณะเป็นบ้านเดี่ยว	81
รวม	98

ตาราง 1.2 แสดงผังลักษณะของบ้านจากการสังเกตลักษณะที่อยู่อาศัย

ระยะถอยร่น-ระยะห่างจากบ้านถึงถนน	จำนวน
น้อยกว่า 5 เมตร	24
5 - 9 ม.	18
10 - 19 ม.	14
20 - 49 ม.	13
50 - 99 ม.	19
มากกว่า 100 ม.	6
ไม่แน่ใจ	4
รวม	98

ตาราง 1.3 แสดงระยะห่างถอยร่นจากการสังเกตลักษณะที่อยู่อาศัย

ขนาดที่ดิน	จำนวน
ต่ำกว่า 100 ตรว.	13
100 - 199 ตรว.	18
200 - 299 ตรว.	25
300 - 399 ตรว.	12
400 - 599 ตรว.	16
มากกว่า 600 ตรว.	14
รวม	98

ตาราง 1.4 แสดงขนาดเนื้อที่ดินจากการสังเกตลักษณะที่อยู่อาศัย

ขนาดตัวบ้าน	จำนวน
ต่ำกว่า 50 ตรม.	7
50 - 79 ตรม.	19
80 - 119 ตรม.	32
120 - 149 ตรม.	19
150 - 179 ตรม.	15
ใหญ่กว่า 180 ตรม.	6
รวม	98

ตาราง 1.5 แสดงขนาดเนื้อที่ตัวบ้านจากการสังเกตลักษณะที่อยู่อาศัย

จำนวนชั้นของบ้าน	จำนวน
ชั้นเดียว	78
สองชั้น	20
รวม	98

ตาราง 1.6 แสดงจำนวนชั้นของบ้านจากการสังเกตลักษณะที่อยู่อาศัย

วัสดุหลังคา	จำนวน
กระเบื้องว่าว	7
สังกะสี	1
กระเบื้องใยหิน	85
กระเบื้องโมเนีย	2
ผสมกันหลายชนิด	3
รวม	98

ตาราง 1.7 แสดงวัสดุที่ใช้ทำหลังคาบ้าน

วัสดุผนัง	จำนวน
ไม้ไม้ขัดแตะ	2
ฝาสังกะสี	1
ฝาไม้	46
ก่ออิฐฉาบปูน	43
ผสมกันหลายชนิด	6
รวม	98

ตาราง 1.8 แสดงวัสดุที่ใช้ทำผนังบ้าน

วัสดุพื้น	จำนวน
ไม้	48
คอนกรีต	50
รวม	98

ตาราง 1.9 แสดงวัสดุที่ใช้ทำพื้นบ้าน

ตาราง 1.12 แสดงวัสดุที่ใช้ทำโครงสร้างหลัก

ตาราง 1.13 แสดงวัสดุที่ใช้ทำรั้วบ้าน

ประตู	จำนวน
ประตูบานไม้	92
ประตูเหล็กยึด	4
ประตูอลูมิเนียม-กระจก	2
รวม	98

ตาราง 1.10 แสดงวัสดุที่ใช้ทำประตู

หน้าต่าง	จำนวน
กรอบไม้-บานไม้	58
กรอบไม้-บานกระจก	33
อลูมิเนียม-กระจก	6
ผสมกันหลายชนิด	1
รวม	98

ตาราง 1.11 แสดงวัสดุที่ใช้ทำหน้าต่าง

โครงสร้างหลัก	จำนวน
ไม้	54
คอนกรีต	44
รวม	98

รั้วบ้าน	จำนวน
คอนกรีต - เหล็ก	7
อิฐบุล็อก - คอนกรีต	9
ท่อนไม้ - ลวดหนาม	5
ไม่มีรั้ว	77
รวม	98

การใช้สอยเนื้อที่ภายในบ้าน		จำนวน	
ใช้เฉพาะการพักอาศัยเท่านั้น			86
ใช้ประโยชน์อื่น ๆ ด้วย			12
ใช้ประกอบกิจการค้า	7		
ใช้ประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน	3		
ใช้เก็บรักษาผลผลิตและอื่นๆในอาชีพ	5		
รวม			98

ตาราง 1.14 แสดงการใช้สอยเนื้อที่ภายในบ้านจากการสำรวจ-สังเกตลักษณะที่อยู่อาศัย

การใช้สอยเนื้อที่ภายนอกและรอบๆ		จำนวน	
ปล่อยให้ว่าง ไม่ได้ใช้			28
ใช้ประโยชน์ต่างๆ ต่อไปนี้			70
ใช้ดำเนินงานกิจการร้านค้า	3		
ใช้ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน	5		
ใช้ทำการเกษตร ปลูกเพื่อขาย	15		
ใช้เลี้ยงสัตว์	7		
ใช้เก็บรักษาผลผลิต	12		
ใช้เก็บรักษาอุปกรณ์ประกอบอาชีพ	20		
ใช้ปลูกผักสวนครัวเพื่อบริโภค	44		
ใช้ทำที่กักเก็บน้ำเพื่ออุปโภค	51		
ใช้จอดเก็บรถยนต์ ยานพาหนะ	47		
อื่นๆ ที่ระบุเพิ่มเติมมา	17		
รวม			98

ตาราง 1.15 แสดงการใช้สอยเนื้อที่ภายนอกบ้านจากการสำรวจ-สังเกตลักษณะที่อยู่อาศัย

สถานะการครอบครองที่อยู่อาศัย	จำนวน	%
เป็นเจ้าของบ้านเอง	110	84.6
เป็นผู้เช่าอาศัย	1	0.8
เป็นผู้อาศัยโดยไม่เสียค่าเช่า	19	14.6
รวม	130	100.0

ตาราง 2.1 แสดงสถานะการครอบครองที่อยู่อาศัย ที่ได้จากแบบสอบถาม

สำหรับผู้ครอบครองที่ไม่ได้เป็นเจ้าของบ้าน		
ความสัมพันธ์กับเจ้าของบ้าน คือ	จำนวน	%
เป็นบุตร	15	75.0
เป็นสามี /ภรรยา	4	20.0
อื่น ๆ	1	5.0
รวมเฉพาะผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าของ	20	100.0

ตาราง 2.2 แสดงความสัมพันธ์กับเจ้าของบ้าน จากผู้ตอบแบบสอบถาม

กรณีเฉพาะที่ผู้ครอบครองไม่ได้เป็นเจ้าของบ้าน		
	จำนวน	%
เจ้าของบ้านไม่ได้อาศัยอยู่ที่นี่	13	65.0
เจ้าของบ้านอาศัยอยู่ที่นี่ด้วย	3	15.0
ไม่ตอบ	4	20.0
รวมเฉพาะผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าของ	20	100.0

ตาราง 2.3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่ของเจ้าของบ้าน จากผู้ตอบแบบสอบถาม

ภูมิลำเนาเดิมของผู้ครอบครอง	จำนวน	%
อยู่ที่นี่	125	96.2
ไม่ใช่ที่นี่	4	3.1
ไม่ตอบ	1	0.8
รวม	130	100.0

ตาราง 2.4 แสดงภูมิลำเนาเดิมของผู้ครอบครองที่อยู่อาศัย จากแบบสอบถาม

การโยกย้ายถิ่นที่อยู่ในอดีต	จำนวน	%
เคยย้ายไปอยู่ที่อื่นมา	9	6.9
ไม่เคยย้าย	118	90.8
ไม่ตอบ	3	2.3
รวม	130	100.0

ตาราง 2.5 แสดงการโยกย้ายถิ่นที่อยู่ในอดีต ที่ได้จากแบบสอบถาม

ลักษณะการโยกย้าย	จำนวน
ย้ายไปอยู่อีกที่หนึ่ง เป็นเวลานานหลายปี	8
ย้ายไปอยู่หลายแห่งในช่วงเวลาที่ผ่านมามี	1
รวมเฉพาะผู้ที่เคยย้าย	9

ตาราง 2.6 แสดงลักษณะการโยกย้ายที่อยู่อาศัย ของผู้ตอบจากแบบสอบถาม

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ที่บ้านหลังนี้	จำนวน	%
น้อยกว่า 3 ปี	5	3.8
3 - 10 ปี	12	9.2
11 - 20 ปี	21	16.2
มากกว่า 20 ปี	92	70.8
รวม	130	100.0

ตาราง 2.7 แสดงระยะเวลาที่อาศัยอยู่ที่บ้านหลังนี้ของผู้ตอบ จากแบบสอบถาม

มีการก่อสร้างปรับปรุงบ้านเพิ่มเติม - ในขณะที่อาศัยอยู่		
นับเป็นจำนวนครั้ง	จำนวน	%
ยังไม่เคยก่อสร้างปรับปรุง	40	30.8
ครั้งเดียว	57	43.8
มากกว่า 1 ครั้ง	33	25.4
มากกว่า 2 ครั้ง	14	
มากกว่า 3 ครั้ง	3	
รวมจำนวนบ้านทั้งหมด	130	100.0

ตาราง 2.8 แสดงจำนวนครั้งการปรับปรุงก่อสร้างบ้าน จากแบบสอบถาม

ช่วงเวลาที่ทำกรปรับปรุงก่อสร้าง ประมาณ ปี พ.ศ.	จำนวน				รวม	%
	1st	2nd	3rd.	4th		
	ตั้งแต่ก่อน 2510	3				
2511 - 2520	6	1			7	5.7
2521 - 2530	29	4			33	26.8
2531 - 2540	46	14	11	3	74	60.2
2541 เป็นต้นมา	6				6	4.9
รวมจำนวนการปรับปรุงบ้าน	90	19	11	3	123	100.0

ตาราง 2.9 แสดงช่วงเวลาที่ทำกรปรับปรุงก่อสร้าง ที่ได้จากแบบสอบถาม

ระบบการก่อสร้าง		จำนวน	%
ใครแรงงานตนเอง		5	4.1
จ้างผู้รับเหมาดำเนินการ		37	30.1
จ้างช่าง / แรงงาน		81	65.9
ในท้องถิ่น	75		
จากภายนอก	6		
รวมจำนวนการปรับปรุงบ้าน		123	100.0

ตาราง 2.10 แสดงระบบการก่อสร้างที่เจ้าของบ้านใช้ดำเนินการปรับปรุงบ้าน

จำนวนผู้อยู่อาศัยในบ้าน	(หลังคาเรือน)	%
อาศัยอยู่คนเดียว	1	0.8
2 คน	16	12.3
3 คน	29	22.3
4 คน	37	28.5
5 คน	31	23.8
6 คน	11	8.5
7 คน ขึ้นไป	5	3.8
รวม	130	100.0

ตาราง 2.11 แสดงจำนวนผู้อยู่อาศัยในบ้าน จากผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ที่อาศัยอยู่ด้วยในบ้าน			
	จำนวน	%	
พ่อ	9	1.8	
แม่	17	3.3	
สามี /ภรรยา	85	16.7	
ลูก 1 คน	52	10.2	
ลูก 2 คน	$2 * 45$	90	17.7
ลูก 3 คนขึ้นไป	$3 * 9 + 2$	29	5.7
ลูกเขย	15	2.9	
ลูกสะใภ้	17	3.3	
หลาน 1 คน	24	4.7	
หลาน 2 คน	$2 * 11$	22	4.3
หลาน 3 คนขึ้นไป	$3 * 2 + 2$	8	1.6
ญาติ	11	2.2	
ผู้ตอบแบบสอบถาม	130	25.5	
จำนวนรวมผู้อยู่อาศัยในบ้าน ทั้งหมด	509	100.0	

ตาราง 2.12 แสดงสถานะผู้ที่อาศัยอยู่ด้วยในบ้าน จากแบบสอบถาม

จำนวนผู้ที่ประกอบอาชีพต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในบ้าน	(หลังคาเรือน)	%
คนเดียว	28	21.5
2 คน	52	40.0
3 คน	29	22.3
4 คน	15	11.5
ไม่ตอบ	6	4.6
รวม	130	100.0

ตาราง 2.13 แสดงจำนวนผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในบ้าน

อาชีพหลัก	ผู้ที่อาศัยอยู่ในบ้าน			%
	หัวหน้าครอบครัว	คนอื่นๆ	รวม	
ค้าขาย	8	17	25	9.1
เกษตรกรรม	82	55	137	50.0
รับจ้างทั่วไป	12	41	53	19.3
รับราชการ	15	29	44	16.1
ไม่ตอบ	7	8	15	5.5
จำนวนรวมผู้ประกอบอาชีพต่างๆ			274	100.0

ตาราง 2.14 แสดงอาชีพหลักของผู้อยู่อาศัยในบ้าน จากแบบสอบถาม

ระยะเวลาที่ได้ประกอบอาชีพมา	จำนวน	%	
			1 - 2 ปี
3 - 10 ปี	79	28.8	
11 - 30 ปี	130	47.4	
เกิน 30 ปีขึ้นไป	31	11.3	
ไม่ตอบ	15	5.5	
จำนวนรวมผู้ประกอบอาชีพต่างๆ		274	100.0

ตาราง 2.15 แสดงระยะเวลาที่ได้ประกอบอาชีพมา ของผู้อยู่อาศัย

รายได้ของครอบครัว	จำนวน	%
พอดีใช้จ่าย	92	70.8
ไม่พอใช้จ่าย	23	17.7
มีเหลือเก็บออม	10	7.7
ไม่ตอบ	5	3.8
รวม	130	100.0

ตาราง 2.16 แสดงรายได้ของครอบครัว สํารวจจากแบบสอบถาม

ลักษณะรายได้ของครอบครัว	จำนวน	%
ค่อนข้างแน่นอน	47	36.2
ค่อนข้างไม่แน่นอน	50	38.5
ไม่แน่นอน	28	21.5
ไม่ตอบ	5	3.8
รวม	130	100.0

ตาราง 2.17 แสดงลักษณะรายได้ของครอบครัว จากแบบสอบถาม

การเปลี่ยนแปลงของรายได้ ในครอบครัว	จำนวน	%
เพิ่มขึ้นตามลำดับ	17	13.1
ลดลงทุกปี	5	3.8
ขึ้นๆ ลงๆ	97	74.6
ไม่ตอบ	11	8.5
รวม	130	100.0

ตาราง 2.18 แสดงการเปลี่ยนแปลงของรายได้ จากแบบสอบถาม

ความพึงพอใจในบ้านที่อยู่ปัจจุบัน	จำนวน	%
มาก	81	62.3
ปานกลาง	32	24.6
น้อย	8	6.2
ไม่ตอบ	9	6.9
	130	100.0

ตาราง 2.19 แสดงความพึงพอใจของผู้อยู่อาศัย จากแบบสอบถาม

สิ่งที่พึงพอใจ	จำนวน	%
รูปแบบบ้าน	14	10.8
วัสดุที่ใช้	6	4.6
พื้นที่บริเวณ	36	27.7
รูปแบบบ้านและวัสดุที่ใช้	9	6.9
รูปแบบบ้านและพื้นที่บริเวณ	5	3.8
วัสดุที่ใช้และพื้นที่บริเวณ	1	0.8
ทั้ง 3 อย่าง รวมกัน	38	29.2
อื่น ๆ	11	8.5
ไม่ตอบ	10	7.7
รวม	130	100.0

ตาราง 2.20 แสดงสิ่งที่พึงพอใจในบ้านที่อยู่อาศัย จากแบบสอบถาม

สิ่งที่ไม่พึงพอใจ	จำนวน	%
รูปแบบบ้าน	17	13.1
วัสดุที่ใช้	9	6.9
พื้นที่บริเวณ	14	10.8
อื่น ๆ	10	7.7
ไม่ตอบ	80	61.5
รวม	130	100.0

ตาราง 2.21 แสดงสิ่งที่ไม่พึงพอใจในที่อยู่อาศัย จากแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข.

แบบสำรวจที่อยู่อาศัย

และ

แบบสอบถามเจ้าของบ้าน

ลักษณะทั่วไปของที่อยู่อาศัย

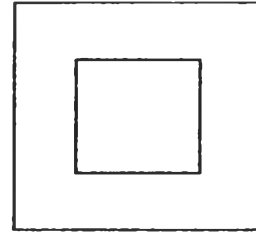
ผังบริเวณและพื้นที่

ขนาดที่ดินโดยประมาณ .... ตรว.

ขนาดบ้านโดยประมาณ .... ตรม.

สูง ... ชั้น

ระยะถอยร่นจากถนนถึงตัวบ้าน ... เมตร

รูปแบบบ้าน (รูปภาพประกอบ) แบบดั้งเดิม แบบประยุกต์ แบบสมัยใหม่

ลักษณะพิเศษที่พบเห็น .....

วัสดุที่ใช้ (1 ; วัสดุพื้นฐานของท้องถิ่น 2 ; วัสดุทั่วไปจากร้านค้า 3 ; วัสดุที่ต้องสั่งพิเศษ)

ประเภทวัสดุ-ที่สังเกตเห็นได้

หลังคา หญ้าแฝก/มุงจาก กระเบื้องดินเผา สังกะสี .....

กระเบื้องโยหิน กระเบื้องโมเนีย

ผนัง ฝาไม้ไผ่ขัดแตะ/จาก ฝาไม้ สังกะสี ก่ออิฐฉาบปูน .....

พื้น ไม้ คอนกรีตแบบหล่อกับที่ แผ่นพื้นคอนกรีตอัดแรง .....

ประตู ไม้ เหล็กม้วน / เหล็กยึด อลูมิเนียม .....

หน้าต่าง กรอบไม้-บานไม้ กรอบไม้-บานกระจก อลูมิเนียม-กระจก .....

โครงสร้างหลัก ไม้ คอนกรีต เหล็ก .....

รับน้ำหนัก ไม่มีรับ คาน้ำ-สระน้ำ พุ่มไม้ ระแนงไม้ .....

ไม้-สังกะสี อิฐ/ คอนกรีต คอนกรีต-เหล็ก เหล็ก-อัลลอยด์

อื่นๆ โปรดระบุ .....

(แบบสำรวจ ที่อยู่อาศัย ในการวิจัยศึกษา)

เลขที่บ้าน

ลักษณะการใช้สอย

การใช้สอยเนื้อที่ภายในบ้าน

- 0 ใช้เฉพาะการพักอาศัยเท่านั้น
0 ใช้ประโยชน์อื่นๆ ดังต่อไปนี้ :

- ... ใช้ดำเนินงานกิจการร้านค้า ;
... ใช้ทำงานอุตสาหกรรมในครัวเรือน ;
... อื่นๆ โปรดระบุ .....

การใช้สอยเนื้อที่ภายนอกและรอบๆบ้าน

- 0 ปล่อยให้ว่างไม่ได้ใช้
0 ใช้ประโยชน์ต่างๆ ดังต่อไปนี้ :

- ... ใช้ดำเนินงานกิจการร้านค้า ;
... ใช้ทำงานอุตสาหกรรมในครัวเรือน ;
... ใช้ทำการเกษตร ปลูกพืช เพาะขาย ;
... ใช้เลี้ยงสัตว์ ; สุนัข โค เป็ดไก่ ปลา ;
... ใช้เก็บรักษาผลผลิตหรือสินค้า ;
... ใช้เก็บรักษาอุปกรณ์ประกอบอาชีพ ;
... ใช้ปลูกพืช ผักสวนครัวเพื่อบริโภค ;
... ใช้กักเก็บน้ำ สำหรับอุปโภค บริโภค ;
... ใช้จอดเก็บรถยนต์ ยานพาหนะ ;
... อื่นๆ โปรดระบุ .....

ลักษณะอื่นๆ ที่ควรกล่าวถึง ....

โปรดขีดเครื่องหมาย / ลงใน 0 ที่เป็นคำตอบของท่าน
และ เขียนตอบในช่องว่างที่เว้นไว้ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

ตอนที่ 1 : ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามและที่อยู่อาศัย

1. ท่านเป็นผู้ครอบครองบ้านหลังนี้ในฐานะใด

เป็นเจ้าของบ้านเอง

เป็นผู้เช่าอาศัย

เป็นผู้อาศัยโดยไม่เสียค่าเช่า

ถ้าไม่ได้เป็นเจ้าของบ้านเอง

(1) ท่านเกี่ยวข้องกับเจ้าของบ้านอย่างไร ...

เป็นบุตร เป็นสามี/ภรรยา อื่นๆ โปรดระบุ

(2) เจ้าของบ้านอยู่อาศัยที่บ้านนี้ด้วยหรือไม่

ไม่ได้อยู่บ้านหลังนี้

อยู่ที่บ้านหลังนี้ด้วย

2. ที่นี้เป็นภูมิลำเนาเดิมของท่านใช่หรือไม่

ใช่

ไม่ใช่

3. ท่านเคยโยกย้ายถิ่นฐานอาศัยอยู่ที่ใดมาบ้าง

ไม่เคยย้าย

เคยย้าย ดังนี้คือ ;

1. อาศัยอยู่ที่ ..... ประมาณปี พ.ศ. ... อยู่เป็นเวลานาน ... ปี
2. อาศัยอยู่ที่ ..... ประมาณปี พ.ศ. ... อยู่เป็นเวลานาน ... ปี
3. อาศัยอยู่ที่ ..... ประมาณปี พ.ศ. ... อยู่เป็นเวลานาน ... ปี
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

4. ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่บ้านหลังนี้

ไม่ถึง 3 ปี

3 - 10 ปี

11 - 20 ปี

มากกว่า 20 ปี

5. การก่อสร้างปรับปรุงบ้านในช่วงที่ท่านอาศัยอยู่ที่นี้

ปี พ.ศ.	ส่วนที่ก่อสร้างปรับปรุง	ใช้แรงงาน ตนเอง	สร้างโดย ผู้รับเหมา	จ้างแรงงาน/ช่าง	
				ในหมู่บ้าน	ภายนอก

ตอนที่ 2 : ข้อมูลเกี่ยวกับผู้อยู่อาศัยในบ้านและการเปลี่ยนแปลง

6. ปัจจุบันมีผู้อยู่อาศัยในบ้านหลังนี้ จำนวน ..... คน

นอกจากตัวท่านเองแล้วยังมี ผู้อยู่อาศัยในบ้านอีก คือ

- พ่อ   แม่   พี่/น้อง ..... คน   ญาติ ..... คน
 สามี / ภรรยา   ลูก ..... คน   หลาน ..... คน   ลูกเขย/สะใภ้
 ผู้อยู่อาศัยอื่น ..... คน   คือ .....

7. อาชีพของผู้อยู่อาศัยในบ้าน

ผู้อยู่อาศัยในบ้าน	อาชีพหลัก	ทำมานาน....ปี	อาชีพรอง / รายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพ

8. รายได้ของครอบครัว

- รายได้ของครอบครัวโดยภาพรวม   พอดีใช้จ่าย   ไม่พอใช้จ่าย   มีเหลือเก็บออม
 ลักษณะรายได้ของครอบครัวโดยทั่วไป   คงข้างแน่นอน   คงข้างไม่แน่นอน   ไม่แน่นอน
 การเปลี่ยนแปลงของรายได้ในครอบครัว   เพิ่มขึ้นตามลำดับ   แ่ลงทุกปี   ขึ้นๆ ลงๆ

9. การเปลี่ยนแปลงจำนวนของผู้อยู่อาศัยในบ้านในช่วงที่ท่านอาศัยอยู่   ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
 เพิ่มขึ้น   ลดลง   เปลี่ยนแปลงทั้งเพิ่มขึ้นและลดลง

โดยจ้รายละเอียดังนี้ คือ

ผู้อยู่อาศัยในบ้าน	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปีที่เปลี่ยนแปลง	สาเหตุ

ตอนที่ 3 : ความคิดเห็นเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

10. โดยภาพรวม ท่านมีความพึงพอใจในบ้านหลังนี้ เพียงใด มาก ปานกลาง น้อย

สิ่งที่ท่านพอใจ คือ รูปแบบลักษณะ วัสดุที่ใช้สร้าง พื้นที่บริเวณ

อื่นๆ คือ .....

สิ่งที่ท่านไม่พอใจ คือ รูปแบบลักษณะ วัสดุที่ใช้สร้าง พื้นที่บริเวณ

อื่นๆ คือ .....

11. ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน มีความเกี่ยวข้อง/สำคัญ ต่อการประกอบอาชีพ มาก ปานกลาง น้อย

12. บ้านและบริเวณพื้นที่ที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีความเหมาะสมต่อการใช้สอย มาก ปานกลาง น้อย

ท่านต้องการใช้บ้านและบริเวณพื้นที่ตอบสนองการใช้สอยประโยชน์เพิ่มเติมอะไรอีกบ้าง

โปรดระบุ 1 .....

2 .....

3 .....

4 .....

13. ท่านมีความคิดจะย้ายบ้าน หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่

14. ท่านมีความคิดจะสร้างบ้านใหม่ หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่

15. ในการเปลี่ยนแปลง/ปรับปรุงบ้านที่อยู่อาศัย

ถ้ามีการก่อสร้าง ท่านจะ

สร้างเองโดยใช้แรงงานตนเองและเพื่อนบ้านที่มาช่วยกัน

จ้างแรงงาน/ช่างมาทำ ให้ผู้รับเหมาทำ

อื่นๆ คือ ....

เพราะ

.....

ถ้าท่านจ้างแรงงาน/ช่าง ท่านจะ

จ้างแรงงาน/ช่าง ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน จ้างแรงงาน/ช่าง จากภายนอก

อื่นๆ คือ ....

เพราะ

.....

16. ท่านมีความรู้ทางก่อสร้าง/หรือเคยสร้างบ้านเองมาก่อนหรือไม่ .....

คำถามเพิ่มเติมสำหรับการสัมภาษณ์

หมวดที่ 1

- 1) บ้านที่อยู่อาศัยของท่าน มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง ตั้งแต่เริ่มสร้างมา ?
- 2) เกิดความเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง กับ บ้านของท่านในรูปแบบบ้าน วัสดุที่ใช้สร้าง และการใช้สอยพื้นที่ ?
- 3) มีอะไรเปลี่ยนแปลงไปอีกบ้าง ที่แตกต่างระหว่างบ้านปัจจุบันกับบ้านที่เคยเป็นอยู่เดิม ?
- 4) สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น มีอะไรที่ท่านเห็นว่าสำคัญเป็นพิเศษ ?
- 5) ท่านต่อเติมบ้านจากที่มีอยู่เดิม ก็ครั้ง ด้วยสาเหตุอะไร ? ต้องการห้องครัว ห้องส้วม ห้องเก็บของ ฯลฯ
- 6) ท่านก่อสร้างซ่อมแซมบ้าน ก็ครั้ง ด้วยสาเหตุอะไร ? หลังคารั่ว พื้นทรุด ผันงแตกกร้าว ประตูหน้าต่าง

หมวดที่ 2

- 7) ทำไมท่านจึงปรับปรุงต่อเติมหรือเปลี่ยนแปลงบ้านของท่าน ?
- 8) ความจำเป็นที่บังคับให้ท่านต้องเปลี่ยนแปลง คืออะไร ? สมาชิกในบ้านเพิ่ม, อาชีพเปลี่ยนแปลง, อื่นๆ
- 9) ความเปลี่ยนแปลงที่เกิด มีเหตุผลอะไรอื่น อีกบ้าง ? เก้าแก่ทรุดโทรมตามอายุ, อุบัติเหตุให้ชำรุด, อื่นๆ

หมวดที่ 3

- 10) บ้านใหม่อยู่สบายกว่าบ้านเก่าหรือไม่ ตรงไหน อย่างไร ?
มีความรู้สึกแตกต่างกันอย่างไร ใน บ้านตึก กับ บ้านไม้ ?
มีความเห็นอย่างไรในความแตกต่างการอยู่อาศัย ใน บ้านใต้ถุนสูง กับ บ้านพื้นติดดิน ?
- 11) ท่านมีความพอใจของใหม่ กว่าเก่า อย่างไร ?
- 12) สิ่งที่ท่านพึงพอใจ มีอะไรบ้าง ? รูปแบบชอบมาก, วัสดุแข็งแรงทนทานดี, ขนาดพื้นที่พอเพียงเหลือเฟือ
- 13) สิ่งที่ดีกว่าเดิม มีอะไรบ้าง เป็นอย่างไร ?
- 14) สิ่งที่ย่กว่าเดิม ควรจะปรับปรุงใหม่อีก มีอะไรบ้าง เป็นอย่างไร ?
- 15) ปัญหาที่เกิดขึ้น ในการปรับปรุงต่อเติม มีอะไรบ้าง เป็นอย่างไร ?

หมวดที่ 4

- 16) ได้ความคิดหรือรูปแบบบ้านใหม่มาจากไหน ?
- 17) แบบบ้านที่นำมาเป็นแนวทางต่อเติมหรือก่อสร้างใหม่ ได้มาอย่างไร ?
- 18) รูปแบบที่ได้มา ท่านนำมาคิดพิจารณาโดยรอบคอบก่อนการดำเนินการ หรือเปล่า ?
- 19) วิธีการเลือกใช้วัสดุก่อสร้าง ในการปรับปรุงต่อเติม หรือสร้างบ้านใหม่ของท่าน เป็นอย่างไร ?
- 20) การปรับปรุงต่อเติม/ซ่อมแซมอาคาร ท่านดำเนินการอย่างไร ?
ทำเองและมีคนช่วย, จ้างช่างมาทำให้, จ้างเหมาทำทั้งหมด
- 21) งบประมาณที่ท่านใช้ มาจากไหน ? การออมสะสมเงิน, การมีรายได้เป็นเงินก้อน, การกู้ยืมเงิน
- 22) มีปัญหาอะไรใหม่ ในการต่อเติมดำเนินการเปลี่ยนแปลง ?
- 23) ท่านคิดว่า การหาสิ่งเหมาะสมในการเปลี่ยนแปลงส่วนต่างๆของบ้านที่อยู่อาศัย น่าจะมีวิธีการอย่างไร ?
- 24) ในอนาคต ถ้าจะมีบ้านใหม่ จะเริ่มต้น และ ดำเนินการอย่างไร ?

ประวัติผู้วิจัย

นายประกฤษ รินทรานุรักษ์ เกิดวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2506 ที่ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาโทรคมนาคม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เมื่อปี 2529 และนิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เมื่อปี 2536 ทำงานทางด้านผลิตรายการโทรทัศน์ 2 ปี ทำธุรกิจผลิตงานประชาสัมพันธ์ 4 ปี ควบคู่การทำงานด้านก่อสร้าง และเกี่ยวข้องกับกิจการด้านรถยนต์มาเป็นเวลาระยะหนึ่ง เข้าศึกษาต่อ หลักสูตรเคหพัฒนศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2538 ปัจจุบันทำงานเป็นฟุสมุนไพรร กองทุนไตรศึกษาสมาคม อยู่ที่ ตำบลน้ำคอก อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

